

APOTARCIONS REALITZADES PER SOM – FUNDACIÓ A LA PROPOSTA DE REFORMA DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA EN RELACIÓ A LES INSTITUCIONS DE SUPORT A L'EXERCICI DE LA CAPACITAT JURÍDICA.

1.- Creieu que l'ordenació definitiva de les normes relatives a les institucions de suport en una única norma facilitarà la interpretació i l'aplicació de les normes de protecció de les persones amb discapacitat?

Creiem que és bàsic que l'ordenació de les institucions de suport estiguin regulades en una única norma, per la pròpia comprensió i aplicació per part dels diferents actors implicats en ella.

És convenient que es recullin totes i cadascuna de les diferents institucions de suport, tant la tutela de menors, l'assistència, la defensa judicial i la guarda de fet, així com els poders preventius.

Així mateix, també s'haurà de tenir en compte altres punts que afecten a la eliminació de la modificació de la capacitat, i que no només es veuen recollits al Llibre II del CCC, sinó que també hi ha afectacions en el Llibre IV respecte a les substitucions exemplars, que entenem que com passa en el Dret comú desapareixeran, i les ja previstes en previsions testamentàries prèvies es transformin en fideïcomís de residu.

Caldrà tenir en compte però, si s'haurà de regular aquesta situació per aquelles persones que necessitin del suport d'una assistència representativa, a causa de les seves especials necessitats de suport intens en l'àmbit d'administració econòmica.

2.- Considereu que la proposta s'adapta als objectius de la Convenció de les Nacions Unides, de 13 de desembre de 2006, sobre els drets de les persones amb discapacitat?

Entenem que s'adapta, però ha de quedar ben definit i delimitat en quins moments es pot o no optar pel nomenament notarial de l'assistent en l'exercici de la capacitat jurídica, ja que això està creant molta inseguretat, no només en la societat, sinó en els propis notaris als qui se'ls hi ha adjudicat la càrrega de provar la capacitat cognitiva en una prestació de suports de persones amb discapacitat.

3.- Penseu que la figura de l'assistència és un instrument adequat per donar suport a una persona amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica? Enteneu que té en compte la seva voluntat i preferències?

Creiem que cal definir bé el nom, doncs l'assistència personal operada per l'assistent personal, està regulada a la llei de l'autonomia personal i l'assistència que es preveu regular en el codi civil es l'assistència per l'exercici de la capacitat jurídica per la pressa de decisions.

Considerem que la figura de l'assistència és una institució vàlida, sempre i quan es doti del contingut específic, i es detallin en quins àmbits concrets ha de prestar el suport, ja que moltes vegades es tendeix a una generalització de conceptes que impossibilita determinar per part de l'assistent i/o de l'assistit quan ha d'intervenir o no, i el mateix en quant a la interpretació que poden fer tercers operadors amb els què s'hagi de intervenir (entitats bancàries, pròpia Administració Pública,...).

A més a més, com diem, creiem que s'ha de delimitar quan es pot optar per la via notarial i quan per la via judicial, ja que d'altra manera, pot comportar situació d'inseguretat jurídica.

Així mateix, creiem que s'ha de definir quan i com poden entrar a exercir les altres institucions, com són la defensa judicial (que entenem que ha de tenir cabuda en situacions cautelars) i la guarda de fet, i assimilar-la a la situació del Dret comú, així com indicar qui pot exercir aquesta funció, si només persones físiques o també les jurídiques, i els requisits per fer-ho, per tal de delimitar també la seva aplicació.

4.- Quins aspectes no previstos en la normativa actual (inclòs el decret Llei 19/2021, de 31 d'agost) s'han de tenir en compte per concloure d'una manera íntegra i definitiva l'adaptació del nostre dret a la Convenció de Nova York.

Entenem que en la regulació ha de quedar molt clar que parlem de l'assistència per l'exercici de la capacitat jurídica per la pressa de decisions, és important tant per les persones com pels diferents operadors que quedi clar quin es l'àmbit i que no es parli en cap moment de l'assistent personal. Doncs hi haurà persones que podran tenir un assistent personal contractat per ajudar-la en els tasques que no pugui fer funcionalment i que estarà contractat, i l'assistent a la capacitat jurídica per la pressa de decisions que, ja sigui per via notarial o per via jurídica, l'ajudarà a poder decidir fins i tot quin assistent personal s'adequa més a les seves necessitats.

Creiem que s'ha de definir la defensa judicial, la guarda de fet, els poders preventius i/o l'autoassistència, a banda de definir com es controlarà l'exercici d'aquestes institucions per garantir que es tingui en compte la voluntat, preferències i desitjos de la persona amb discapacitat, i alhora establir les suficients salvaguardes perquè això és produeixi a més a més sense menyscar els interessos de la persona amb discapacitat, especificant la manera d'actuar en els casos d'impossibilitat d'expressió de la voluntat i preferències per part de la persona amb discapacitat que mai ha pogut manifestar la seva voluntat.

A més a més, s'ha de regular altres preceptes del Llibre IV afectats per aquesta modificació en l'àmbit de la capacitat per testar de les persones, i la substitució exemplar actualment regulada.

5.- A grans trets i com a plantejament general, com s'ha d'encabir la institució de l'assistència i dels suports en la futura llei?

Considerem que s'ha d'incloure un títol en el què es considerin les diferents institucions de suport previstes, les diferents formes de constituir-se (com i quan poden fer-se), els controls i salvaguardes que s'hagin de tenir en compte per garantir un correcte suport.

6.- Quina problemàtica pot suposar per les persones amb discapacitat la modificació judicial de la capacitat i com ho ha de resoldre la futura llei?

La problemàtica pot comportar que no quedin ben definides les institucions i salvaguardes, i els àmbits d'actuació definits en la resolució o en el mandat privat en els què s'hagi de prestar el suport, en la possibilitat que existeixin tercers que davant d'aquesta situació de liberalitat, es puguin aprofitar en detriment dels interessos de les pròpies persones amb discapacitat.

Així mateix, volem fer una aportació a banda, ja que a la memòria preliminar es diu que *"La tramitació de l'Avantprojecte de llei s'aborda sense previsió d'afectacions ni repercussions en els pressupostos de la Generalitat, ni en el capítol d'ingressos ni en el de despeses. La matèria objecte de regulació correspon al dret privat i, per tant, no té impacte pressupostari per a l'Administració pública"*.

No estem d'acord amb aquesta afirmació, perquè a dia d'avui el sistema de previsió de suports per part de l'Administració Pública és realitzat per entitats privades sense afany de lucre però finançades per subvencions públiques plurianual per aquesta funció i en vies de concertació. Es tracta d'un servei garantit, definit i regulat en la cartera de serveis, en definitiva, un servei públic de provisió privada, també definit en codi civil català.

I per tant, s'ha de tenir en compte que en totes les institucions de suport, siguin reconegudes per la Generalitat.

Barcelona, a 28 d'abril de 2022